

Å flytte fokus

Fra politisk styring til utviklingsmotor

Om lokaldemokrati og et kommunedelsutvalgs rolle etter sammenslåing

Lillestrøm, 12. juni 2017
Ingrid Lien

Litt historikk

- Skjerstad og Bodø gikk sammen 01.01.2005
- Skjerstads kommunestyre 13 representanter
- Skjerstads formannskap 5 representanter
- To komitéer (plan,næring) og (omsorg, oppvekst, kultur)
- Skjerstads administrative ledelse: Rådmann + 4 etatsjefer

Overgangen til den sammenslåtte kommunen

- Skjerstad fikk 2 representanter inn i Bodø bystyre som en overgangsordning fram til neste kommunevalg; dvs Bodø utvidet sitt bystyre med 2 rep.
- Skjerstad kommunestyre gikk over til å bli kommunedelsutvalg; dvs. 13 politisk valgte representanter fram til neste kommunevalg, med tidligere ordfører som leder
- Tidligere formannskapssekretær ble kommunedelsutvalgets sekretær 100% stilling pga. jobbgaranti
- Administrativ ledelse hadde jobbgaranti; dvs. de fikk tilgang på ledige stillinger i kommunen dersom de ønsket

Hva så?

- Hva gjør vi nå? Vi kan jo ikke bestemme noe lenger. Vi får jo ikke gjøre noen vedtak!
- En ny situasjon for både Bodø og Skjerstad
- En formannskapssekretær som plutselig skulle være pådriver for steds- og næringsutvikling overfor administrasjonen i Bodø
- En ordfører som plutselig ikke hadde politisk makt
- Vi var blitt et høringsorgan, men hadde avgjørelsesmyndighet i det som i praksis ble to saker, vedtatt i sammenslåingsdokumentet: dispensasjon for motorisert ferdsel i utmark og utgivelse av en årbok + kalender
- Vi famlet!
- Vi var forvirret!
- Vi manglet vi-følelsen sammen med Bodø!
- Det var vi (i Skjerstad) og de der ut i byen (Bodø)!
- Dette varte i over 10 år!

Kommuneloven §12

- Kommunestyret kan selv opprette kommunedelsutvalg for deler av kommunen. Kommunestyret velger selv medlemmer og varamedlemmer til utvalget, og blant medlemmene leder og nestleder.
- Kommunestyret selv kan fatte vedtak om at medlemmene til ett eller flere kommunedelsutvalg i kommunen skal velges av innbyggerne i vedkommende kommunedel (direkte valg). Der medlemmene til kommunedelsutvalget er valgt ved direkte valg, velger utvalget selv leder og nestleder.
- Kommunestyret fastsetter selv kommunedelsutvalgenes arbeidsoppgaver. Kommunedelsutvalg kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker vedrørende kommunedelen hvor ikke annet følger av lov.
- Kommunedelsutvalget kan gi lederen, et arbeidsutvalg eller lederen av administrasjonen i kommunedelen myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller i typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning, hvis ikke kommunestyret har bestemt noe annet.
- Kommunestyret kan selv når som helst omorganisere eller nedlegge kommunedelsutvalg. Dette gjelder når kommunedelsutvalget er valgt ved direkte valg.
- For gjennomføringen av direkte valg til kommunedelsutvalg gjelder bestemmelsene i valgloven så langt de passer.
- Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om direkte valg til kommunedelsutvalg.

Så flytta vi fokus!

- Valget høsten 2015
- Ny nærmiljøleder
- Ny bevissthet våkner
- Ny stillingsinstruks for nærmiljøleder, som førte til at
- Kommunedelsutvalget ble et utviklingsorgan

Stillingsinstruks for nærmiljøleder

Beskrivelse

- Nærmiljølederen er den sentrale drivkraften for nærmiljøarbeidet og skal aktivt bidra til lokalsamfunnsutvikling i Skjerstad. Nærmiljølederen er bindeledd mellom lokalmiljø og Bodø kommunes politiske og administrative nivå, og skal bidra til å fremme lokalmiljøets interesser i utviklingen av Bodø kommune. Nærmiljølederen er sekretær for kommunedelsutvalget i Skjerstad, med ansvar for saksforberedelse, iverksettelse og oppfølging av utvalgets arbeid. Kontorsted er Misvær.

Kvalifikasjoner

- Vi søker en person som har:
 - gode lokalkunnskaper
 - stort engasjement og kunnskap om steds-/ lokalsamfunnsutvikling
 - gode kommunikasjons- og samarbeidsevner
 - god evne til skriftlig og muntlig kommunikasjon

Personlige egenskaper

- du er initiativrik og engasjert
- du arbeider strukturert og selvstendig
- du er utpreget samarbeids- og løsningsorientert
- du har fokus på resultater og måloppnåelse

Vi tilbyr

- utfordrende oppgaver med stor innflytelse på utvikling av lokalmiljøet
- variert og selvstendig arbeid i samarbeid med kommunedelsutvalg og kommunens administrasjon

Hva kan et kommunedelsutvalg gjøre

- Svært mye – hvis man vil – og tør
- Å være et høringsorgan i plansaker er ikke nok
- Man må ta på alvor den lokalkunnskap som finnes i kommunedelene både når det gjelder geografi, demografi, næring og kultur
- Man må initiere og sette i gang prosesser som er viktige for folk, altså være en «innsamlingsstasjon» for gode idéer og forslag, for så å prosessere det inn i det kommunale system
- Dette er utfordrende for både kommunen og kommunedelsutvalgene!

Utfordringer for kommunen

- Ta det lokale engasjementet på alvor
- Ta på alvor at en større sammenslått kommune vil bestå av ulike kulturer, tradisjoner, erfaringer, historie osv.
- Still ressurser til disposisjon – både penger og folk
- Etabler kontinuerlig dialog om kommunedelsutvalgenes arbeidsområder og sakstyper. Samfunnet er dynamisk og i stadig endring
- Avklar kobling mot kommunen gjennom horisontal dialog både administrativt og politisk
- Etabler horisontal dialog mellom kommunedelsutvalgene, og jobb sammen om felles utfordringer

Utfordringer for kommunedelsutvalgene

- Finn balansen mellom offentlig forvaltning, frivillig organisasjon og dugnadsgjeng
- Ikke konkurrere med etablert organisasjonsliv, men finn møtepunkter der kommunedelsutvalget kan løfte fram og være mellomledd mellom kommunal forvaltning og det frivillige
- Prioriter saksområder: Hva er viktigst for oss? Prøv å hale i land flere små seire, som betyr noe for lokalsamfunnet. Det gir legitimitet. Ikke vent på de store prosjektene som tar lang tid. Det gir ikke legitimitet i lokalsamfunnet
- Vær obs på hvilket samfunn man lever i, - er det tett sammenvevd eller fragmentert? Man må evne å se hele kommunedelen – bygdekrangler fører aldri noen steder.
- NIMBY-kulturen er ofte der, ikke dyrk den!

Oppsummering

- Husk at samarbeid staves med bare to bokstaver: VI
- VI i kommunen
- VI i kommunedelen
- VI i kommunedelsutvalget

Da kan det lykkes med kommunedelsutvalgenes plass i en større kommune.

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN

